

Je ideja o AFNA dokončno mrtva? Odvisno, koga vprašate

BS, ki jo vodi Boštjan Jazbec:
Ideja o združevanju nadzornikov ni več živa.

MF, ki ga vodi Dušan Mramor:
Združevanje nadzornikov se bo začelo, ko se bodo stabilizirale razmere na finančnih trgih.

TANJA SMREKAR
tanja.smrekar@finance.si

Bo ideja, da bi združili nadzornike, torej Banko Slovenije (BS), agencijo za trg vrednostnih papirjev (ATVP) in agencijo za zavarovalni nadzor (AZN), v tako imenovano AFNA oziroma agencijo za finančni nadzor, sploh uresničena? Na BS pravijo: »Ideja ni več živa.« Drugje, tudi na finančnem ministertvu (MF), se izgovarjajo, da proučujejo različne možnosti - je pa res, da čakajo na »stabilnejše čase«. Ni pa nepomembno dejstvo, da nadzornikom prihodki upadajo. Kot tudi ne, da bo najbrž eno prvih vprašanj - kdo bi bil v AFNA glavni.

Ideja o združevanju je stara že več kot deset let. Tudi v zadnji koalicijski pogodbi je zapisana »proučitev možnosti za učinkovitejšo povezovanje finančnih nadzornih institucij«. Tako bi se znižali stroški nadzora, povečali prihodki iz preusmeritve dela rezerv v proračun.

A dlje kot do omenjenega vlada Mira Cerarja ni prišla. Pripravljen je denimo predlog novega zakona o zavarovalništvu, saj se z letom 2016 uveljavlja direktiva Solventnost 2 (ta opredeljuje določanje višine kapitala zavarovalnic). O združevanju nadzornikov pa ni nič.

MF: Da, da, še je aktualno
Na MF, ki ga vodi Dušan Mra-

mor, pravijo, da se bo združevanje nadzornikov začelo, ko se bodo stabilizirale razmere na finančnih trgih, ko se bo dokončno vzpostavila bančna unija in tudi prenesla direktiva Solventnost 2. Torej, če poenostavimo, letos in prihodnje leto ne bo nič.

Ustanovitev AFNA se prestavlja že leta - enkrat zaradi prevzema evra, zdaj očitno tudi zaradi Solventnosti 2. Lani se je govorilo, da bi ATVP pripojili k BS - pa tudi ni bilo nič s tem.

Na MF dodajajo, da je »način združevanja nadzornikov še predmet proučevanja. Pri iskanju primernih rešitev za reformo nadzornih funkcij in organov je treba poiskati skupne sinergije, ki izhajajo iz strukture finančnega trga v posamezni državi, njegove razvitosti, vrste finančnih instrumentov, ki na tem trgu prevladujejo, in njegove umestitve v mednarodne tokove. Z nadzorniki finančnega sistema se posvetujemo, kateri model organizacije nadzora nad finančnimi trgi bi bil najprimernejši. Trenutno prevladuje mnenje, da je za slovenske razmere najoptimalnejši 'twin peaks' model. To je dvostebni model, kar pomeni ločen bonitetni nadzor in nadzor nad ravnanjem udeležencev na trgu.«

Shujšani nadzorniki se še ne dajo povezovati
Nadzornikom upadajo prihodki. Stroškovna učinkovitost je

eden od razlogov za združevanje, čeprav nadzorniki ne skočijo od navdušenja. Kaj pravijo v posameznih ustanovah?

BS

Od vseh treh nadzornikov so le na BS o združevanju dejali: »Ideja ni več živa.« O lanskim rezultatih ne govorijo, saj izkazi še niso potrjeni. So pa dejali, da so od leta 2009 v državni proračun plačali 195,4 milijona evrov. V letu 2013 so prihodki znašali 100,6 milijona evrov. Zaposlenih je 438.

AZN

Na AZN takse in pavšalna nadomestila letno v povprečju znašajo med 250 in 300 tisoč evri, potem pa imajo še letna nadomestila, ki se obračunajo od premije oziroma od matematičnih rezervacij zavezancev - torej, prihodki AZN so odvisni od prihodkov zavarovalnic in v zadnjih letih nekoliko upadajo. AZN sicer lahko delno tudi vrne nadomestila zavarovalnicam. Po vračilu nadomestila so prihodki AZN lani znašali 2,7 milijona evrov, kar je nekaj deset tisočakov več kot leta 2013, a je AZN leta 2013 vrnila več nadomestil. AZN ima 38 zaposlenih.

O združevanju na AZN pravijo, da bi še vedno potrebovali specialiste za posamezna področja. Po njihovem bi lahko celo obstajalo nasprotje interesa; denimo »reševanje bank na račun zavarovalnic ali teoretično tudi nasprotno«. Po drugi strani pa

pravijo, da obstajajo tudi argumenti v prihrankih v nadzoru. Slovenija je sicer predlanskim uvedla makrobonitetni nadzor, ki deluje v okviru BS in poleg vseh treh nadzornikov vključuje tudi MF, spominjajo na AZN in dodajajo, da so nadzorniki pred časom podprli idejo združevanja nadzora na področju nadzora udeležencev na trgu. A šlo bi za oblikovanje novih funkcij, ki bi potrebovale nove zaposlitve.

ATVP

ATVP upadajo prihodki. Sredstva dobijo od letnih nadomestil nadzorovancev, iz taks za odločanje o posamičnih zadevah. Nikdar se še niso financirali iz proračuna. Dodajajo pa, da so presežek že večkrat usmerili v državni proračun. Pravijo: »Zaradi zaostrenih razmer na trgu finančnih instrumentov se že od leta 2008 krči število oseb, ki jih nadziramo. Od takrat do danes se je število javnih družb zmanjšalo s 101 na 65, število delniških družb, za katere se uporablja zakon o prevzemih, s 544 na 344, število borznoposredniških družb z 12 na pet, število bank, ki lahko opravljajo investicijske storitve in posle, s 15 na 13, število družb za upravljanje s 14 na 10. Podatkov za lani nam še niso posredovali. Predlanskim so prihodki znašali 3,2 milijona evrov. Imajo 42 zaposlenih.